

Vergaderjaar 2015–2016

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1355

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 april 2016

Tijdens het algemeen overleg van 10 februari 2016 (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1349) heb ik aan de heer Omtzigt toegezegd uw Kamer te zullen informeren over de Italiaanse maatregel omtrent een garantieregeling voor niet-presterende leningen (NPLs) zodra de Europese Commissie het volledige besluit over deze casus zou hebben gepubliceerd. Hieronder treft u een feitelijke weergave van de invulling van deze maatregel en in de bijlage treft u het volledige besluit van de Europese Commissie.

Proces

Eurocommissaris Vestager verklaarde op 26 januari 2016 met Italië tot overeenstemming te zijn gekomen over de voorwaarden voor de Italiaanse garantieregeling.¹ Op 10 februari 2016 publiceerde de Europese Commissie een persbericht waarin stond dat de Europese Commissie concludeerde dat de Italiaanse maatregel vrij is van staatssteun.² Enkele weken later, op 19 april 2016, publiceerde de Europese Commissie haar volledige besluit. De informatie in deze brief ziet op dit volledige besluit van de Europese Commissie.

De garantieregeling

De Italiaanse bankensector kent een groot aantal NPLs, die flinke druk zetten op de winstgevendheid van en het vertrouwen in de sector. Daarom heeft Italië een maatregel ontworpen die Italiaanse banken kan helpen bij het opschonen van hun balansen. De maatregel voorziet in de mogelijkheid voor banken om NPLs tegen netto boekwaarde (bruto boekwaarde minus voorziening) over te brengen naar een afzonderlijk securitisatievehikel. Het securitisatievehikel waar de NPLs worden

¹ State Aid Weekly e-News No 04/16 (http://ec.europa.eu/competition/state_aid/newsletter/current_issue.pdf).

² Persbericht IP/16/279 d.d. 10 februari 2016 (http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-279_en.htm).

ondergebracht geeft vervolgens tranches uit van verschillende risicoprofielen. Deze tranches zullen bestaan uit een junior tranche (die het eerste risico draagt), een (optionele) *mezzanine* tranche en een senior tranche (die het minst risicovol is). De Italiaanse staat garandeert alleen de minst risicovolle (senior) tranche op voorwaarde dat tenminste de helft van de risicovollere tranches bij private investeerders wordt geplaatst. Om een garantie te genieten, moet de senior tranche ook een laag kredietrisico bevatten. Dit betekent een kredietrating van minimaal *investment grade*.³ Hiermee wordt het risico voor de staat beperkt.

Vergoeding

Volgens de Europese Commissie wordt er voor de garantie een vergoeding tegen marktvoorwaarden betaald. Deze vergoeding wordt berekend op basis van een mandje kredietverzuimswaps (*credit default swaps*)⁴ van Italiaanse bedrijven met eenzelfde rating als de (gegarandeerde) senior tranches. Deze vergoeding wordt tevens hoger naarmate de garantie een langere duur kent. Tot slot moet er voor het securitisatieverhikel een externe beheerder worden aangewezen. Met deze vormgeving van het programma probeert Italië private investeerders prikkels te geven om de NPLs tijdig uit te winnen.

Onduidelijk is nog hoeveel de Italiaanse staat zal garanderen, omdat onbekend is hoeveel banken van de maatregel gebruik zullen maken. Italiaanse banken kunnen de komende 18 maanden een aanvraag doen voor een garantie. In het staatssteunbesluit is opgenomen dat er naar verwachting voor maximaal ongeveer 5 miljard van het programma gebruik zal worden gemaakt. Volgens het Italiaanse Ministerie van Financiën is de maatregel budgettair neutraal.⁵

De Europese Commissie zal de uitvoering van het programma nauwkeurig monitoren. Voor verdere informatie over de maatregel verwijs ik u naar het volledige besluit van de Europese Commissie⁶.

In de hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

³ Dit is bijv. van «AAA» tot «BBB-» in de methodologie van Standard & Poor's en «Aaa» tot «Baa3» in de methodologie van Moody's.

⁴ Een kredietverzuimswap is «een derivatencontract waarbij een partij een provisie betaalt aan een andere partij in ruil voor een betaling of een ander voordeel ingeval zich een credit event voordoet, die met die referentie-entiteit verband houdt, of enig ander met dat derivatencontract verband houdend verzuim dat een soortgelijk economisch effect heeft» (art. 2(1)(c) van verordening (EU) nr. 236/2012 van het Europees parlement en de Raad van 14 maart 2012 betreffende short selling en bepaalde aspecten van kredietverzuimswaps, OJ L 86).

⁵ Persbericht d.d. 27 januari 2016 (http://www.dt.tesoro.it/en/news/news_gacs.html).

⁶ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.